10 Ιουνίου 2026

Προκόπιος Παυλόπουλος: Κρίσιμα σύγχρονα διδάγματα που απορρέουν από την κλασική σοφία των Παλαίφατων Πολιτισμών Ελλάδας και Κίνας

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Κλείνοντας το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο Κλασικών Σπουδών, που συνδιοργάνωσαν η Ακαδημία Αθηνών και η Κινεζική Ακαδημία Κοινωνικών Επιστημών με θέμα “Dialogue between Ancient and Modern: Contemporary Inspirations from Classical Wisdom”, ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκός και Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Προκόπιος Παυλόπουλος επισήμανε, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Ι. Κάτω από την στέγη του ιστορικού «Τεμένους των Μουσών» της Ακαδημίας Αθηνών, του Ανώτατου Πνευματικού Ιδρύματος της Ελλάδας, συναντώνται σήμερα δύο πανάρχαιοι Πολιτισμοί. Πολιτισμοί οι οποίοι, από την φύση τους, γυρίζουν πίσω στο παρελθόν όχι για να δρέψουν δάφνες παλαίφατου μεγαλείου, αλλά για να αναζωογονούνται αδιαλείπτως από τις αρχέγονες ρίζες τους και να πορεύονται

στο μέλλον με νέες δυνάμεις, προσθέτοντας ξανά και ξανά την ευεργετική συμβολή τους στην Ανθρωπότητα, και μάλιστα σε χαλεπούς καιρούς και δυστοπικές συγκυρίες. Και κάπως έτσι στην Ακαδημία Αθηνών Ελλάδα και Κίνα, Κίνα και Ελλάδα, ανοίγουν νέους δρόμους μέσα από τον Διάλογο των Πολιτισμών τους υπερασπιζόμενες, διαχρονικώς και με συνέπεια, αρχές σύμφυτες με την αξία του Ανθρώπου και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, κατ' εξοχήν δε τις αρχές της Ειρήνης, της Αλληλεγγύης, της Δικαιοσύνης και προεχόντως της Κοινωνικής Δικαιοσύνης. Αν θέλει κανείς να βεβαιώσει του λόγου το ασφαλές ως προς τις σκέψεις που προεκτέθηκαν δεν έχει παρά να εντρυφήσει π.χ. στον φιλοσοφικό στοχασμό των Πολιτισμών Ελλάδας και Κίνας, κατά κύριο λόγο με οδηγούς τον Αριστοτέλη και τον Κομφούκιο.

ΙΙ. Βεβαίως, και δίχως αμφιβολία, υπάρχει οφθαλμοφανής απόσταση ανάμεσα στον φιλοσοφικό στοχασμό του Αριστοτέλους και εκείνο του Κομφούκιου. Ακόμη δε και εκεί όπου υπάρχει συνάφεια, όπως π.χ. στο πεδίο του Δικαίου και της Δικαιοσύνης, οι διαστάσεις της και το μέγεθός της πρέπει να ερευνώνται με την ενδεδειγμένη επιστημονική μέθοδο, και οπωσδήποτε με βάση το σύνολο της φιλοσοφικής προσέγγισης καθενός εξ αυτών. Αυτό όμως, το οποίο η σύγκριση ανάμεσα στις θέσεις του Αριστοτέλους και του Κομφούκιου ως προς το Δίκαιο και την Δικαιοσύνη αναδεικνύει ανενδοιάστως, είναι το εξής: Τα θεμελιώδη αξιακά προτάγματα αναφορικά με τον Άνθρωπο και τον προορισμό του, τα οποία συνδέονται με την τελείωσή του εντός του οικείου κοινωνικού συνόλου είναι, οιονεί νομοτελειακώς, παρόντα σε κάθε πραγματικό και ακαταπαύστως ακμάζοντα Πολιτισμό -ήτοι Πολιτισμό που αναγκαίως έχει στο επίκεντρό του τον Άνθρωπο, αφού δίχως αυτόν δεν νοείται Πολιτισμός- όπως σίγουρα είναι, κατά την ιστορική τους διαδρομή και καταξίωση, ο Ελληνικός και ο Κινεζικός Πολιτισμός.

ΙΙΙ. Ας μην ξεχνάμε ότι καθένας τους αποτελεί θεμελιώδη αντηρίδα για τον εν γένει Πολιτισμό ανεξάρτητα από το μέρος του εκείνο στο οποίο εντάσσονται, κατ' ακρίβεια δε ο Ελληνικός Πολιτισμός στον Δυτικό και στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό και ο Κινεζικός Πολιτισμός στον Πολιτισμό της Άπω Ανατολής και όχι μόνο. Εξ αυτού και μόνο μπορεί να συναχθεί ότι εκείνα τα φιλοσοφικά τους ρεύματα που συναντώνται γονιμοποιούν, και μάλιστα με άκρως εμφατικό τρόπο, τον μεγάλο ποταμό του Παγκόσμιου Πολιτισμού. Ένα τέτοιο συμπέρασμα αποκτά -και κατά την σύγκριση των φιλοσοφικών στοχασμών του Αριστοτέλους και του Κομφούκιου- τόσο μεγαλύτερη σημασία στην εποχή μας, όσο κορυφαίες αρχές των Πολιτισμών μας και, εν τέλει, αυτού τούτου του Παγκόσμιου Πολιτισμού, όπως εκείνες του Δικαίου και της Δικαιοσύνης, χειμάζονται δεινώς, ιδίως κατά την επώδυνη και σκοτεινή για το μέλλον συγκυρία των τελευταίων δεκαετιών. Πράγμα που σημαίνει ότι ο αγώνας για την υπεράσπισή τους είναι -ορθότερα δε πρέπει να είναι- κοινός και ανυποχώρητος υπέρ του Ανθρώπου, της Δημοκρατίας, της Δικαιοσύνης και πρωτίστως της Κοινωνικής Δικαιοσύνης. Ένας αγώνας τον οποίο μπορεί να

διευκολύνει τα μέγιστα ένας ειλικρινής, ουσιαστικός και ισότιμος Διάλογος μεταξύ των Πολιτισμών.»